

SMD
SLOVENSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO

VALVASORJEVA ODLIČJA ZA LETO

2022

PREDGOVOR Predgovor ob podelitvi Valvasorjevih odličij za leto 2022

V preteklem triletnem obdobju, ki ga je zaznamovala epidemija koronavirusa, je bila slavnostna podelitev Valvasorjevih odličij v okviru Slovenskega muzejskega društva preložena na jesen. Letošnja podelitev pa bo po tradiciji spet potekala v prostorih Narodne galerije. Slovesna podelitev je priložnost, ko širši slovenski javnosti predstavimo projekte, ki so zaznamovali muzejsko delo v minulem letu. Zaradi kratkega roka od konca razpisa do podelitve je bil razpis letos takoj na začetku januarja. Tako so člani komisije za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom za pregled razstav in drugo potrebno delo pridobili dodatnih deset dni.

Medtem ko so še na začetku prejšnjega leta veljali nekateri ukrepi za obvladovanje epidemije, so bili ti ob koncu pomladi odpravljeni, na širše družbeno okolje pa je potem vplivala agresija Rusije nad Ukrajino. Posredno smo bili priča negativnim gospodarskim vplivom: višjim cenam elektrike, energentov in storitev ter pomanjkanju nekaterih surovin. Kljub temu pa so muzejski strokovni delavci s sodelavci pripravili več kakovostnih razstav in drugih projektov. Dobro in uspešno delo je vidno tudi v številu prispelih prijav na razpis Valvasorjevih odličij. V zadnjem petletnem obdobju smo v društvu večkrat načeli tudi problematiko o vzpostavitvi dodatnega priznanja. Čeprav je razstavna dejavnost osnovna vez v komunikaciji z obiskovalci, so še druge aktivnosti, ki si zaslužijo pozornost. V muzejih so zelo pomembna tudi področja pedagogike, dokumentacije, konservatorstva in restavriranja, oblikovanja, publicistike, promocije in multimedijske dejavnosti. Tudi letos je komisija za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom opozorila, da si poleg nagrajenih projektov še nekateri drugi zaslužijo pozornost. Uvedba Valvasorjevega nageljna je bila dobra odločitev in je bila tudi odlično sprejeta. Izvršni odbor Slovenskega muzejskega društva je članom komisije predlagal pripravo gradiva za dodatno priznanje, ki bi ga lahko obravnavali na občnem zboru septembra v Kopru. Kot je bilo omenjeno, je imela komisija za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom glede na veliko prijav težko delo, saj so bili vsi nominirani projekti odlični.

V imenu Slovenskega muzejskega društva iskreno čestitam letošnjim slavlencem in prav tako tudi drugim nominirancem, saj se v njihovem strokovnem delu izraža skrb tako za varovanje kot predstavljanje naše dediščine širši javnosti.

dr. Flavio Bonin,
predsednik Slovenskega muzejskega društva

Ob 52. podelitvi Valvasorjevih odličij

Praznični dan, mednarodni dan muzejev, nas vabi, da podamo pregled najboljšega, kar smo v minulem letu ustvarili v slovenskem muzejskem in galerijskem prostoru.

Do 4. marca 2023, ko se je iztekel čas za oddajo prijav za Valvasorjeve nagrade, priznanja in diplome za leto 2022, je na sedež Slovenskega muzejskega društva prispelo skupaj 28 pošilk za 25 nominacij za različne kategorije Valvasorjevih odličij. Komisija za podeljevanje Valvasorjevih odličij je tako imela polne roke dela.

Komisija se je sestala na sedmih sejah, na petih delovnih srečanjih v živo in dvakrat prek spletne aplikacije zoom. Delovala je v sestavi: *Jana Babšek* (zgodovinarica, direktorica Tržiškega muzeja), *Marjeta Bregar* (zgodovinarica iz Dolenjskega muzeja Novo mesto), *mag. Miha Mlinar* (arheolog iz Tolminskega muzeja), *dr. Karla Oder* (etnologinja in zgodovinarica iz Muzeja Ravne na Koroškem - Koroškega pokrajinskega muzeja), *Natalija Štular* (zgodovinarica iz Slovenskega planinskega muzeja – Gornjesavskega muzeja Jesenice), *dr. Blaž Vurnik* (zgodovinar iz MGML – Mestnega muzeja Ljubljana) in *mag. Marjetka Balkovec Debevec* (etnologinja in zgodovinarica iz Slovenskega šolskega muzeja – predsednica komisije).

Člani komisije smo počaščeni, da smo lahko razpravljali o odličnem delu muzejskih sodelavk in sodelavcev, ki s svojimi prizadevanji vplivajo na kakovostno rast in razvoj muzejev in galerij. Podrobno smo proučili vse prispele vloge in si ogledali vse nominirane projekte, kjer je bil ogled še možen.

Najbolj žlahtna od nagrad, **Valvasorjeva nagrada za življenjsko delo**, gre letos v roke muzejski svetnici *Ivani Leskovec*, univ. dipl. etnologinji in prof. zgodovine. V naših vrstah je poznana kot dolgoletna direktorica Mestnega muzeja Idrija – muzeja za Idrijsko in Cerkljansko, saj je kar 27 let vodila to ustanovo (od leta 1995 do 2022), morda pa je premalo poznana kot promotorka kulturne raznolikosti tega prostora, čeprav je ena najbolj zaslužnih oseb za vpis kar dveh biserov na elitni seznam Unesca, to je dediščine živega srebra in dediščine klekljanja čipk. Tema dvema različnima temama strokovnega udejstvovanja *Ivane Leskovec*, težaškemu rudarskemu življenju na eni strani in nežnemu prepletu nitk idrijske čipke na drugi strani, je treba dodati vsaj še tretje njeno veliko delo, ki je poplačano tudi s tem, da si danes, po katastrofalnih poplavih leta 2007, še vedno lahko ogledamo edinstven spomenik humanosti – Partizansko bolnico Franja. *Ivana Leskovec* je kot aktivna članica stanovskih organizacij soustvarjala slovenski muzejski prostor.

Komisija je imela ob obsežnem naboru nominacij za **Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke za leto 2022** zahtevno in odgovorno delo. V vsaki od petnajstih prijavljenih razstav ali muzejskih projektov je našla elemente, ki si zaslužijo posebno pohvalo.

Med arheološkima muzejskima projektoma je razstava *Skrivnostne poti negovskih čelad* pritegnila predvsem s privlačno izbrano temo razstave, prepletom treh vznemirljivih posameznih zgodb o treh železnodobnih negovskih čeladah.

Druga arheološka razstava, *V deželici Simona Rutarja: arheologija podkrnskega prostora*, se odlikuje po odlični zasnovi razstave z estetskim oblikovanjem, skrbno izbranih muzealijah in njihovih privlačnih fotografskih povečavah, po interaktivnosti, filmu ter vsebinsko zanimivem in lepem katalogu. Razstavna vsebina širi svoje meje s povezovanjem v širšem južnoalpskem prostoru. Paleontološko najdbo ostankov dveh vrst mastodontov, izjemno najdbo iz leta 1964 v Škalah pri Velenju, prikazuje razstava *Mastodonti*, ki je zasnovana poučno, konceptualno in oblikovno privlačno, z dodanim pedagoškim programom in spremljajočim katalogom.

Razstava *V vrtincu sprememb* nagovarja z zelo aktualno in perečo tematiko – opozarja na pomen naravnega okolja s skrbjo za njegovo zaščito. Je sodobno oblikovana, vključuje številne interakcije, rezultat odmevne promocije je dober obisk različnih profilov obiskovalcev.

Z naravoslovnimi in okoljskimi vsebinami se ukvarja tudi zbirka šestih knjig *Miška in slonček spoznavata Prirodoslovni muzej Slovenije*. Gre za poseben večletni pedagoški projekt poučnih muzejskih vodnikov, ki s simpatičnim besedilom in ilustracijami seznanjajo otroke, starše in učitelje z zanimivimi temami in spodbujajo obisk muzeja.

Projekt *Prehranska dediščina Pomurja in Porabja* je izjemen primer etnološkega terenskega raziskovalnega dela s filmskim in tonskim gradivom, z odlično, obširno in strokovno sistematično monografijo ter s posebno komunikacijo z obiskovalci prek domiselnih obrazstavnih spletnih in pedagoških programov. S tematiko prehrane se ukvarja tudi razstava *Človek in hrana v začaranem krogu*, ki prinaša sporočilnost, premišljen vidik aktualne teme in sodelovanje z gospodarstvom. Poudarjena je trajnost, ekološkost, tudi z uporabo reciklirane razstavne opreme. Na obravnavane vsebine dodatno opozarja zanimiv katalog.

Muzej najstarejše trte na svetu izpostavlja najstarejšo trto v povezavi z razvojem Maribora kot vinogradniškega središča Štajerske. Muzejski predmeti in njihove zgodbe so premišljeno izbrani in dodatno zaživijo še v domiselnem animiranem filmu. Razstava je primer spodbudnega koraka v povezovanju muzealstva s turizmom in gospodarstvom.

V čevljih zmagovalcev: Slovenke in Slovenci ter njihovi športni dosežki je razgibana, interaktivna razstavna postavitev,

ki omogoča vpogled in empatijo ob športni poti in pomenu vrhunskih dosežkov v karieri športnika. Avtorji so k sodelovanju pritegnili najboljše slovenske športnike, ki so posodili ali darovali unikatne predmete.

Kako je potekalo *življenje za samostanskimi vrati*, nam s posameznimi predmeti, podatki in zgodbami predstavi razstava *Klarise in uršulinke v Mekinjah*. Prikazan je strogi red klaris, ki so v Mekinjah bivale v prvi fazi delovanja samostana, poznejša pa je tamkajšnja vzgojno-izobraževalna in apostolska dejavnost sester uršulink. Za dodatno empatijo poskrbita dve ambientalno urejeni celici redovnic.

Muzeološka študija *Analiza panoge muzeji v Sloveniji z Usmeritvami za pripravo predloga ukrepov za panogo muzeji v Sloveniji* je primer povezovanja ekonomskega inštituta z različnimi muzeji in prinaša dragocen vpogled v muzejsko dejavnost in strateško načrtovanje. Študija razčlenjuje muzeje, pojasnjuje pozitivne in negativne dejavnike in na podlagi analiz opisuje relevantne cilje.

Zelo raznovrstni muzejski projekti in razstave, ki so vsak po svoje pokazali zanimive vidike, novosti in muzeološke prijeme, so prinesli dragocen vpogled v sodobno muzejsko delovanje, hkrati pa je bila komisija ob tem postavljena pred težko nalogo. Pravilnik o delovanju namreč zavezuje komisijo, da lahko izbere le tri nagrajence za Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke, pri tem pa v skladu z doslej uveljavljenimi ocenjevalnimi kriteriji osrednjo, odločilno težo projekta nosi razstava, gledano uravnoteženo in v sozvočju z drugimi elementi projekta, tako z raziskovalnimi kot s publicističnimi, interaktivnimi, virtualnimi in pedagoško-andragoški pristopi.

Prva razstava prejemnica Valvasorjeve nagrade za enkratne dosežke za leto 2022 prikazuje obrtne dejavnosti Ribniške doline, ki so temelj identitete in vse do današnjih dni določajo način življenja prebivalstva na tem območju. Gre za vsebinsko premišljeno, privlačno in sodobno zasnovano prenovljeno stalno razstavo *Suhorobarstvo in lončarstvo* v Rokodelskem centru Ribnica – Muzeju Ribnica.

Druga razstava, *Prešeren – pesnik*, je poklon največjemu slovenskemu poetu. V prenovljenih prostorih Prešernove hiše v Kranju, katere upravitelj je Gorenjski muzej, je na ogled stalna razstava, ki v ospredje postavlja Prešernove portrete in kult njegove osebnosti, *Prešernove Poezije* v osrednjem stebri slovenstva pa so poudarjene kot kulturni temelj naroda. Z dodatnimi vsebinami, Prešernovimi nagrajenci in sodobnimi umetniškimi projekti v Prešernovi hiši nadgrajujejo stalno postavitev.

Pri tretji nagrajenki, ki je mednarodna galerijska razstava, ne gre za klasično galerijsko postavitev. *Od blizu* je naslov razstave

v Moderni galeriji v Ljubljani, ki z zanimivimi, večplastnimi načini, po poteh, dostopnih tudi za osebe z različnimi oviranostmi, zares od blizu prikazuje mojstrske veščine ohranjanja, varovanja, konserviranja in restavriranja del moderne in sodobne umetnosti. Ob tem pa se razkrivajo tudi skrivnostne zgodbe umetnin.

Med razstavnimi projekti je komisija za priznanje **Valvasorjev nagelj** izbrala medmuzejski razstavnij projekt *Ženske zgodbe: mitske podobe in realnost skozi muzejske predmete*. Gre za vzorno sodelovanje velike skupine muzealk, muzealcev in drugih strokovnjakov pri projektu, ki izpostavlja in povezuje žensko vprašanje in položaj žensk od preteklosti do danes. Razstava aktualizira vlogo žensk, sodobna ženska gibanja in socialno empatijo.

V posebno veselje nam je, da muzejsko delo cenijo posamezniki, tudi tisti, ki jim muzejsko delo ni primarna stroka, a se z muzeji tako ali drugače povezujejo in jih bogatijo. V čast nam je, da lahko letos podelimo kar sedem (7) **častnih Valvasorjevih priznanj**, bodisi za izjemne donacije ali za druge oblike skrbi za našo skupno kulturno dediščino. Priznanja prejmejo: Dušica Kunaver, mag. Andrej Dular in dr. Janez Dular, Mišo Vidmar, Primož Premzl, Hans Martin Hittaller in Zvonka Požun, ustvarjalci Muzeja norosti, Trate, ter vaška skupnost Črneča vas in Občina Kostanjevica na Krki.

Iskreno priznanje vsem nominirancem za zanimive razstave in muzejske projekte, cenjenim nagrajenkam in nagrajencem pa zahvala, da lahko z vami delimo veselje, velja naj poklon delu, ki plemeniti naš muzejski in galerijski svet!

Kot razmislek o prihodnosti dodajmo še spoznanja komisije za Valvasorjeva odličja v zadnjih letih. Muzejski in galerijski projekti vsekakor kažejo na to, da o zaprašenih muzejih res ne moremo več govoriti. Razvoj muzejske stroke je opazen, razstavnij projekti so v koraku s sodobnim časom. Muzeji in galerije ponujajo roko različnim skupinam obiskovalcev, novim tehnologijam, različnim pristopom, tako v raziskovalnem in strokovnem kot v interpretacijskem pogledu. Spmembe so velike, zato ugotavljamo, da je nastopil čas za prevetritev in spremembe pravilnika in ocenjevalnih kriterijev za delovanje komisije. Komisija zato predlaga uvedbo novega priznanja za izjemne dosežke, in sicer za nove, inovativne oblike komunikacije z obiskovalci, ki z atraktivnimi projekti opozarjajo na odzivno prilagodljivost muzejskega dela. Tudi tako bomo širili obzorja, ki se odpirajo na novo, in gojili zlahtnost v naših vrstah!

mag. Marjetka Balkovec Debevec,
predsednica Komisije za podeljevanje
Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom

VALVASORJEVA NAGRADA

ZA ŽIVLJENJSKO DELO

VALVASORJEVA NAGRADA ZA ŽIVLJENJSKO DELO

IVANA LESKOVEC

Muzejska svetnica Ivana Leskovec, univ. dipl. etnologinja in prof. zgodovine, je v zadnjih desetletjih svoje poslanstvo v prvi vrsti namenila skrbi za dediščino Idrijsko-Cerkljanskega, hkrati pa je svoje delovanje širila v slovenskem in širšem prostoru.

Po diplomi iz zgodovine in etnologije leta 1984 na Filozofski fakulteti v Ljubljani, za katero je prejela študentsko Prešernovo nagrado, se je zaposlila v Mestnem muzeju Idrija kot etnologinja, od leta 1988 do 1995 je bila vodja muzejskega oddelka v Cerknem, nato pa vse od leta 1995 do 2022 direktorica Mestnega muzeja Idrija. Kot direktorica, avtorica in soavtorica razstav, urednica in vodja projektov je pripomogla, da je snovna in nesnovna dediščina rudarjenja, klekljanja in partizanske bolnice Franja trajno vgrajena v mozaik slovenske, evropske in svetovne dediščine.

Bistveno je pripomogla k vpisu dediščine živega srebra Idrije na seznam svetovne dediščine Unesca (2012), vpisu klekljanja v Sloveniji na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva (2018) ter k Znak evropske dediščine – Partizanska bolnica Franja (2014), kjer je bila tudi

glavna nosilka prenove partizanske bolnišnice po veliki naravni nesreči septembra 2007. Pod njenim vodstvom je Mestni muzej Idrija vzpostavil različne oblike mednarodnega sodelovanja z muzeji in drugimi ustanovami po svetu. Kot soavtorica je sodelovala pri postavitvi stalne razstave na gradu Gewerkenegg v Idriji, *Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrija (1992–1994)*, za katero je muzej prejel nagrado Luigi Micheletti kot najboljši evropski muzej tehniške dediščine za leto 1997. Skupaj s sodelavci je prejela Valvasorjevo nagrado za razstavo *Idrijska čipka, z nitjo pisana zgodovina* (2008). Kot avtorica in urednica je sodelovala pri izdaji številnih muzejskih publikacij, med katerimi sta še zlasti pomembni publikaciji *Idrijska obzorja, pet stoletij rudnika in mesta (1993)* in *Idrijska čipka – z nitjo pisana zgodovina (2012)*. Kot glavna in odgovorna urednica *Idrijskih razgledov* je zagotavljala nepretrgano izhajanje te najstarejše domoznanske revije na Primorskem in v dobrih tridesetih letih uredila 53 zbornikov. Prispevke je objavljala v različnih publikacijah in z njimi sodelovala na strokovnih srečanjih doma in v tujini.

Posebno skrb je posvečala obnovi in prezentaciji nepremičnih spomenikov in objektov, za katerih upravljanje skrbi oziroma je skrbel Mestni muzej Idrija, to so Grad Gewerkenegg, Rudarska hiša, Idrijska kamšt, Partizanska bolnica Franja, Domačija pisatelja Franceta Bevka v Zakojci, Cerkljanski muzej, Partizanska tiskarna Slovenija na Vojskem, Magazin – rudniško žitno skladišče, Brusove in Putrihove klavže na Belci, Idrijske in Kanomeljske klavže ter Divje jezero.

Aktivno je sodelovala tudi v stanovskih organizacijah, in sicer kot članica predsedstva slovenskega odbora ICOM (2000–2003), članica izvršnega odbora Slovenskega muzejskega društva (2007–2011), članica predsedstva Skupnosti muzejev Slovenije (2009–2014) in članica izvršnega odbora Muzejskega društva Idrija (1995–2022).

Ivana Leskovec, etnologinja in dolgoletna direktorica Mestnega muzeja Idrija, je zaznamovala različna področja ohranjanja snovne in nesnovne dediščine, od temin živosrebrovih rovov do nežnih idrijskih čipk, starožitnosti mask cerkljanskih laufarjev in humanitarne note bolnice Franja.

S soustvarjanjem slovenskega muzejskega prostora je pomembno prispevala k prepoznavanju slovenske dediščine v evropskem in svetovnem merilu.

ZA ENKRATNE DOSEŽKE

VALVASORJEVA NAGRADA

Polona Rigler Grm, Vasja Zidar in mag. Marina Gradišnik na razstavi Suhorobarstvo in lončarstvo.

VALVASORJEVA NAGRADA ZA ENKRATNE DOSEŽKE

AVTORSKA SKUPINA: POLONA RIGLER GRM,
MAG. MARINA GRADIŠNIK, VASJA ZIDAR,
ZA STALNO RAZSTAVO SUHOROBARSTVO IN
LONČARSTVO

Prenovljena stalna razstava v Muzeju Ribnica, delujočem v okviru Rokodelskega centra Ribnica, je posvečena tradiciji suhorobarstva in lončarstva ter krošnjarstva v Ribniški dolini. Te dejavnosti so skozi stoletja v marsičem določale način življenja in identiteto lokalnega prebivalstva, po njih ti kraji slovijo od preteklosti pa vse do današnjih dni.

ENKRATNI DOSEŽKI Razstavo sestavlja več sklopov. Uvodoma so predstavljene naravne danosti, ki so omogočale razvoj suhorobarstva in lončarstva. V nadaljevanju je poudarek na obravnavi surovin in tehnoloških postopkov za obe rokodelski dejavnosti ter premišljeno izbiro predmetov in ustrezno ambientalno postavitvijo. V osrčju razstave so ustvarjalci prostor namenili zgodovini Ribnice in okolice, od leta 1492, ko je bil Ribnici podeljen krošnjarski patent, prek turških vpadov do sodobnosti. Avtorice razstave so v sodelovanju z izvrstno ekipo sodelavcev povezale preplet snovne in nesnovne dediščine v smiselno celoto. Skozi čas je prikazan razvoj različnih vrst rokodelstva od začetkov do današnjih dni, ko tradicionalno znanje prehaja v sodobno rabo. Razstavo spremlja vsebinsko in strokovno bogat ter privlačno oblikovan katalog.

S sodobnimi prijemi zasnovana razstavna postavitvev je prilagojena tudi mladim obiskovalcem in osebam z oviranostmi, saj so vsebine interaktivno nadgrajene z avdiovizualnimi sredstvi in maketo ter za namen rokovanja z izdelanimi predmeti.

Gre za dejanski primer »živega muzeja«, s prepletom tradicije (suhorobarstvo in lončarstvo) in sodobnosti. V to zgodbo so aktivno vpeti tudi obiskovalci, na primer s sodelovanjem na delavnica pletenja košar in drugih izdelkov ter lončarskih delavnicah.

Razstava in vse dejavnosti Rokodelskega centra Ribnica pripomorejo k razvoju kulturnega in kreativnega turizma ter s tem spodbujajo trajnostni razvoj mesta in njegove okolice.

ENKRATNI DOSEŽKI *Odlično pripravljena, domišljena in estetsko oblikovana stalna razstavna postavitvev je večletno delo avtoric s sodelavci, ki čutijo prostor in živijo s krajem. Avtorski skupini je z različnimi pristopi in posrečenim povezovanjem klasične in ambientalne postavitve uspelo pripraviti razstavo, privlačno in zanimivo za prav vse generacije, prav tako je velika njena sporočilnost. Razstavni presežek je viden tudi v nevsiljivem sledenju novim trendom trajnosti in močni povezanosti z lokalno skupnostjo.*

VALVASORJEVA NAGRADA ZA ENKRATNE DOSEŽKE

AVTORSKA SKUPINA: GAŠPER PERNEL (VODJA PROJEKTA IN AVTOR), ARIANA FURLAN PRIJON, DUŠAN GROBOVŠEK IN ANDREJ ŠTULAR ZA STALNO RAZSTAVO *PREŠEREN – PESNIK*

Začetki razstavnega projekta *Prešeren – pesnik* segajo v obdobje obeležitve pesnikove 220. obletnice rojstva. To je bila priložnost za obsežno prenavo celotne hiše s spominskim muzejem, ki sicer deluje že od leta 1964, in aktualizacijo stalne razstave o življenju in delu največjega slovenskega pesnika. Vsebino nove stalne razstave so narekovali velike družbene spremembe v zadnjih petdesetih letih, novo dojetje pesnikovega kulta ter nove možnosti interpretacije Prešernovih pesmi in sporočilnosti njegove poezije.

Razstava *Prešeren – pesnik* v Gorenjskem muzeju v Kranju ima dobro premišljen koncept, ki upošteva omejene prostorske razmere, v katerih je živel pesnik. Razstavo odlikuje več elementov. Med njimi je v izhodišču postavljen portret Prešerna, s katerim v muzeju obiskovalce opozorijo na vprašanje neznane pesnikove podobe in vprašanje njegove identitete. Skozi obdobje gradnje pesnikovega kulta se je namreč spreminjala tudi njegova vizualna podoba.

Prešernove Poezije so kulturni temelj in steber slovenstva, kar v muzeju sporočajo tudi z interpretacijo pesmi. Nasproti stebru s Poezijami pa je ponazorjen takratni politični steber, ki ga predstavlja Janez Bleiweis. Razlaga pesnikove poezije je domiselno obogatena z vsebinami, nastalimi v sodelovanju s šolami oziroma izdelki učencev. Avtorji razstave so za ponazoritev vsebin vključili tudi sodobne avdiovizualne elemente. Tako prikaz Prešernovega življenja in dela daje vpogled v takratno bivanjsko kulturo, njegov pesniški opus in odvetniško delovanje, hkrati pa je poudarjeno, da je bil pesnik po poklicu sicer pravnik, v resnici pa v vsej svoji biti – pesnik. Gorenjski muzej Kranj je izdal več publikacij o pesniku: Strip o Prešernu in odlično zasnovan katalog ter zloženko kot vstopnico za domače in tuje obiskovalce.

Avtorski skupini je uspelo ustvariti stalno razstavo, ki z vsebinsko trajnostnim pristopom ohranja spomin na lik in delo pesnika dr. Franceta Prešerna. Stalna razstavna postavitev pa je ob tem tudi temelj za nove tematske občasne razstave, pedagoško-andragoške predstavitve in umetniške interpretacije različnih vrhunskih ustvarjalcev, ki ustvarjajo vez med dediščino in sodobnostjo.

Avtorji projekta z razstavo Prešeren – pesnik, premišljenim konceptom in predstavitvijo v izvirnem pesnikovem okolju postavljajo poezijo največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna za kulturni temelj in steber slovenstva. K branju in zlasti razumevanju njegove poezije so pritegnili mlade. Z vsebinsko zasnovanim trajnostnim pristopom k ohranjanju spomina na življenje in delo pesnika je razstava izhodišče novih izobraževalnih, kulturnih in umetniških projektov.

VALVASORJEVA NAGRADA ZA ENKRATNE DOSEŽKE

AVTORSKA SKUPINA: mag. NADA MADŽARAC, prof.
mag. TAMARA TRČEK PEČAK, mag. MIRTA PAVIČ,
ZA OBČASNO RAZSTAVO *OD BLIZU: OHRANJANJE,
VAROVANJE IN KONSERVIRANJE-RESTAVRIRANJE DEL
MODERNE IN SODOBNE UMETNOSTI*

V osrednjih dvoranah Moderne galerije so na ogled umetniška dela in posegi, ki so jih restavradorji opravili na umetninah iz zbirke Moderne galerije (na primer na slikah Gabrijela Stupice in Marija Preglja) in Muzeja suvremene umjetnosti v Zagrebu. Obiskovalci lahko s pomočjo nazornih analognih prikazov in video zapisov sledijo postopkom, dilemam in kreativnim rešitvam, s katerimi se srečujejo konservatorji-restavradorji pri svojem delu.

Projekt je rezultat poglobljenega desetletnega sodelovanja med Moderno galerijo in Oddelkom za restavradorstvo Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. V njem so strnjeni strokovni in raziskovalni cilji na področju diagnostike, dokumentiranja, posegov in preventivne konservacije, ozaveščanja in izobraževanja širše javnosti (podobno poteka sodelovanje na Hrvaškem, kjer v projektu sodelujejo Muzej sodobne umetnosti, Oddelek za konserviranje-restavriranje na Akademiji za likovno umetnost v Zagrebu in Umetniška akademija v Splitu). Projekt

ENKRATNI DOSEŽKI povezuje šest partnerskih ustanov, in sicer tri nosilne (MG+MSUM Ljubljana, UL ALUO in MSU Zagreb) in pridružene ustanove (UL FKKT, ZVKDS RC in ALU Zagreb). Pri njem so sodelovali tudi kolegi in študenti z drugih fakultet ljubljanske univerze (NTF, PEF, FF, AGRFT), z zagrebških fakultet UMAS in FBF, Atelje Vasko Lipovac v Splitu ter Center za forenzične preiskave, raziskave in izvedenska mnenja Ivan Vučetić v Zagrebu.

Predstavljena umetniška dela in objekti kažejo na raznolikost pri obravnavi kulturne dediščine in s svojo večplastnostjo omogočajo lažje razumevanje obravnavane problematike, ki zajema široko obdobje od začetka 20. stoletja do danes. Ponekod stopajo v ospredje etična vprašanja, ponekod raziskave, usmerjene v materialno zgradbo, tehnologijo nastajanja umetnin ali iskanje razlogov za nastale ali nastajajoče poškodbe, drugod pa konservatorsko-restavratorski posegi sami, včasih pa so rešitve povezane s preventivno konservacijo. K temu zadnjemu sodi tudi ozaveščanje najširše javnosti – vseh generacij in različnih skupin, to pa z dobrim razumevanjem in pristopi lahko veliko pripomore k daljšemu obstoju umetnin.

Mednarodna razstava Od blizu, ki je plod desetih let dela več ustanov iz dveh držav, odstira raznolikost v pristopih reševanja modernih in sodobnih umetnin. Prikazuje etična vprašanja, rezultate naravoslovnih raziskav, tehnologijo nastajanja umetnin ali razloge za nastale poškodbe in konservatorsko-restavratorske posege, včasih pa tudi rešitve, povezane s preventivno konservacijo. Lažje razumevanje in doživljanje predstavljenega ter dostop do tega tudi za skupine z različnimi oviranostmi nam prek tipanja, poslušanja in čutenja tistega, kar naj bi praviloma podoživeli le z očmi, omogočajo večplastne predstavitve.

VALVASORJEV NAGELJ
CASTNO PRIZNANJE

VALVASORJEVO PRIZNANJE

Dušica Kunaver

VALVASORJEV NAGELJ – MEDMUZEJSKI RAZSTAVNI PROJEKT AVTORSKE SKUPINE POD VODSTVOM ddr. VERENE PERKO, ŽENSKÉ ZGODBE: MITSKE PODOBE IN REALNOST SKOZI MUZEJSKE PREDMETE, ZA ZGLEDNO SODELOVANJE SKUPINE MUZEALCEV S STROKOVNJAKI DRUGIH PODROČIJ IN AKTUALIZACIJO DRUŽBENE VLOGE ŽENSKO SKOZI ČAS.

Avtorska skupina projekta: ddr. Verena Perko (vodja projekta in soavtorica), dr. Maša Saccara, Snježana Karinja, dr. Nadja Terčon, Špela Prunk, Andrej Preložnik, mag. Matjaž Novšak, Petra Stipančič, Oži Lorber, Jana Puhar, Barbara Trnovec, dr. Maja Bausovac, dr. Karla Oder, Aleksandra Nestorović, Jože Štukl, prof. dr. Helena Gabrijelčič Tomc, doc. dr. Tanja Nuša Kočevar, izr. prof. dr. Dejana Javoršek, Gregor Oštir, Anže Mrak, ter strokovnjaki in sodelavci z drugih področij.

Razstava z dvojezičnim katalogom in spletno predstavitevijo aktualizira žensko vprašanje in položaj žensk v preteklosti in današnjosti. Razstava vodi h kritičnemu razmisleku o vlogi žensk danes, o sodobnih ženskih gibanjih in socialni empatiji. Vloga ženske skozi čas in njene različne družbene funkcije, bodisi kot kneginje, soproge, ljubice, matere, delavke, sužnje in drugo, osmišljajo premišljeno izbrane muzealije iz kar devetih sodelujočih muzejev in s sodelovanjem kar 13 kustodinj, enega kustosa in drugih strokovnih sodelavcev.

Ne le številnost sodelujoče avtorske ekipe, k poglobljeni predstavitvi razstavne tematike prispeva tudi vključevalno povezovanje različnih strokovnih področij, arheologije, etnologije, zgodovine, umetnostne zgodovine, grafičnega oblikovanja ter informacijske in grafične tehnologije. Demokratičnost izbire znotraj razstavnega koncepta dokazujeta uspešna postavitvev in izvedba najrazličnejših spremljevalnih obrazstavnih dejavnosti na vseh lokacijah sodelujočih muzejev, v prihodnosti pa se predvideva tudi gostovanje na Hrvaškem in v Srbiji. Muzeji, sodelujoči v projektu, so še naprej trdno povezani, tokrat v okviru nove razstavne pobude, pri kateri je razgibana avtorska ekipa odprla vrata za sodelovanje še nekaterih drugih muzejskih ustanov.

Z medmuzejsko razstavo Ženske zgodbe: Mitske podobe in realnost skozi muzejske predmete so poudarjeni različni vidiki sodelovanja v veliki ekipi muzejskih in drugih strokovnih sodelavcev, demokratičnost pri izbiri razstavnega koncepta in še danes aktualna tema ženskega vprašanja.

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – DUŠICA KUNAVER, ZA DOLGOLETNO AKTIVNO SODELOVANJE Z MUZEJI Z NAMENOM OHRANJANJA IN POPULARIZACIJE ALPINISTIČNE PREMIČNE DEDIŠČINE TER BOGATE NESNOVNE DEDIŠČINE, POVEZANE S SLOVENSKIMI LJUDSKIMI ŠEGAMI, NAVADAMI IN PRIPOVEDNIM IZROČILOM

Dušica Kunaver je upokojena profesorica angleščine in ruščine, ki zbira in interpretira nesnovno dediščino. Že desetletja se trudi ohranjati slovensko ljudsko izročilo z zbiranjem ljudskih pripovedi, šeg in običajev, ki jih z velikim navdušenjem in ljubeznijo širi med ljudmi, med drugim tudi z izdajo številnih knjižic.

Je ena od najbolj prepoznavnih in aktivnih promotoric pionirskih časov slovenskega in jugoslovanskega alpinizma in himalajizma. Kot žena in skrbnica zapuščine Aleša Kunaverja (1935–1984), alpinista in legendarnega vodje iz začetnih časov slovenskega himalajizma, je zbrala gradivo o uspehih slovenskih vrhunskih alpinistov v obdobju 1960–1984 in ga podarila različnim muzejskim in drugim ustanovam ter tako omogočila dostopnost gradiva za javnost in njegovo ohranjanje za prihodnje rodove.

Zbirka obsega več kot 130 enot predmetnega gradiva in več kot 23 arhivskih škatel dokumentarnega gradiva s prvih odprav v Himalajo ter o prelomnih domačih alpinističnih vzponih. Poklonila jo je Slovenskemu planinskemu muzeju, enoti Gornjesavskega muzeja Jesenice.

Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije je med drugim tako bogatejši za fotografsko gradivo (prek 6000 barvnih diapozitivov) z omenjeno tematiko. Leta 2014 so v muzeju ob veliki pomoči Kunaverjeve pripravili razstavo ob 30. obletnici smrti Aleša Kunaverja, poleg tega je Dušica Kunaver muzeju poklonila tudi drugo gradivo pokojnega moža Aleša in očeta Andreja Zlobca. Z muzeji Kunaverjeva sodeluje kot predana zunanja sodelavka tudi pri občasnih razstavah ter pripravi obrazstavnih vsebin in drugih dogodkov.

Dušica Kunaver je z donacijo bogatega alpinističnega gradiva in srčnim odnosom do izročila prednikov zaslužna za ohranjanje in promocijo kulturne dediščine.

Mag. Andrej Dular
in dr. Janez DularMišo Vidmar (na
sredini) v družbi Špele
Spanžel in Gorana
Milovanovića na
odprtju stalne razstave
Nandeta Vidmarja,
1. 9. 2022.

ČASTNO PRIZNANJE

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – **dr. JANEZ DULAR** in **mag. ANDREJ DULAR**, ZA DONACIJO ZBIRKE FUX-DULAR Z VEČ KOT 500 PREDMETI BELOKRANJSKEMU MUZEJU METLIKA

Dr. Janez Dular in mag. Andrej Dular sta dediščino svojih prednikov, zbirko predmetov Fux-Dular iz hiše na Dragah v Metliki, v letih 2019–2022 podarila Belokranjskemu muzeju Metlika. Več kot 500 doniranih predmetov je v večini povezanih z meščanskim življenjem v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja in so bili v hiši, ki je bila zgrajena leta 1863. Predmeti prinašajo številne zanimive zgodbe njenih stanovalcev iz nekaj generacij premožne Fuxove rodbine. Del zbirke so tudi predmeti, povezani s krojaško delavnico Roberta Fuxa, ki je v pritličju hiše delovala med prvo in drugo svetovno vojno.

Zadnja generacija rodu Fux je imela priimek Dular. V njej je treba omeniti profesorja Jožeta Dularja, očeta donatorjev, ki je v hiši na Dragah kot zadnji tudi živel in je dolga leta ravnateljval muzeju v Metliki. Brata Dular sta v donacijo uvrstila tudi očetove osebne predmete in številna likovna dela.

Zbirka doniranih predmetov iz porcelana, srebra, stekla in tekstila je pomemben doprinos za metliški muzej. Podarjene predmete so muzealci konservirali in inventarizirali ter leta 2020 objavili v katalogu *Iz hiše na metliških Dragah, Zbirka Fux-Dular*. Bogata dediščina Fuxove rodbine je javnosti na ogled tudi na občasni razstavi muzeja od 8. februarja 2023.

Donacija dragocenih predmetov rodbine Fux-Dular, ki sta jih dr. Janez Dular in mag. Andrej Dular poklonila Belokranjskemu muzeju Metlika, odlikava podobo meščanskega življenja v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja in pomeni veliko obogatitev kulturnozgodovinske zbirke.

ČASTNO PRIZNANJE

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – **MIŠO VIDMAR**, ZA DONACIJO 331 UMETNIŠKIH DEL NANDETA VIDMARJA GALERII BOŽIDAR JAKAC

Mišo Vidmar že vse življenje skrbno zbira, ureja in hrani zapuščino očeta Nandeta, ki obsega več kot 1500 del. Nande Vidmar (1899–1981), slikar, grafik in risar, sodi med osrednje predstavnike slovenskega ekspresionizma in nove stvarnosti.

Vidmarjevo dolgoletno sodelovanje z Galerijo Božidar Jakac – Kostanjevica na Krki se je začelo ob pripravi mednarodne razstave *Obrazi ekspresionizma/Odtisi duha* v letih 2017–2018. Tedaj je bil evidentiran celoten opus umetnika, kar je bila osnova za pripravo umetnikove retrospektivne razstave. Razstava, ki je odstrla poglede na osebnost in ustvarjalno pot Nandeta Vidmarja, je bila na ogled v letih 2019 in 2020 in jo dopolnjuje obsežen katalog. Avtor je bil vključen tudi v mednarodni projekt *Vezi/Spone*, ki so ga kostanjeviški galeristi leta 2021 pripravili skupaj s kolegi iz Zagreba (Nacionalni muzej moderne umjetnosti).

Mišo Vidmar je Galeriji Božidar Jakac podaril 331 grafik, risb in slik, ki kronološko zaobjemajo celoten opus Nandeta Vidmarja. Donacija umetnin je bila v galeriji temelj za postavitev nove muzejske zbirke, 90 del iz nje pa so uvrstili v prenovljeno stalno galerijsko postavitev. Na novo zasnovana zbirka likovnih del se uravnoteženo povezuje s preostalimi zbirkami predstavnikov slovenskega ekspresionizma in nove stvarnosti, kot so zbirke iz generacije praških študentov (Tone Kralj in France Kralj ter Božidar Jakac), in zbirkami avtorjev barvnega in predvojnega socialnega realizma ter abstrakcije (generacija zagrebških študentov: Zoran Didek, France Gorše in Jože Gorjup).

Z donacijo 331 del umetnika Nandeta Vidmarja je Mišo Vidmar pomembno pripomogel k dopolnitvi zbirk v Galeriji Božidar Jakac in s tem tudi k patrimoniju premične kulturne dediščine v Sloveniji.

Primož Premzl se kot zasebni zbiratelj zaveda širše vrednosti in pomena svoje zbirke.

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – **PRIMOŽ PREMZL**, ZBIRALEC MARIBORSKEGA DOMOZNANSKEGA GRADIVA, ZA JAVNO DOSTOPNOST ZASEBNE DOMOZNANSKE ZBIRKE IZ OBDOBIJ OD 16. DO SREDINE 20. STOLETJA ZA OBMOČJE MARIBORA IN OKOLICE

Velika ljubezen do umetnosti, zgodovine, knjig ter zbiranja in odkrivanja vsega, kar je povezano z rodnim Mariborom, Štajersko in tudi širšim slovenskim prostorom, je Primoža Premzla vodila, da je zasnoval zasebno zbirko z več kot 20 000 izbranimi predmeti iz časa od 16. do sredine 20. stoletja, ki jih je zbiral štirideset let. Zbirko sestavlja predvsem papirno gradivo: vedute, načrti, risbe, fotografije, razglednice, knjige in publikacije, drobni tisk in plakati, tipkopisi, zemljevidi, filatelija, med predmeti v njej pa so še steklovina, porcelan, keramika, ulične tablice in izveski za javno rabo. Z željo, da bi vse zbrano tudi raziskal in predstavil javnosti, je v Mariboru in okolici pripravil številne razstave in ustanovil lastno založniško-galerijsko podjetje za izdajanje domoznanskih knjig, med katerimi prevladujejo dragocene butične izdaje.

Pri raziskovalnem delu Primož Premzl sodeluje s številnimi priznanimi slovenskimi strokovnjaki, ob tem pa sta pomembni njegova odločitve za skrb, ustrezno hrambo in javno dostopnost gradiva po uveljavljenih muzejskih, arhivskih in knjižničnih standardih ter izdaja monografije *Zbirka Primoža Premzla*. S tem je postalo celotno gradivo dostopno na spletni strani www.zbirka.primozpremzl.si.

Primož Premzl je vesten zbiralec domoznanskega gradiva Maribora in širšega štajerskega prostora.

Po uveljavljenih dokumentacijskih standardih in v sodelovanju s strokovnimi ustanovami z veliko predanostjo sistematično ureja in evidentira zasebno zbirko, ki je s tem javno dostopna.

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – **HANS MARTIN HITTALLER IN ZVONKA POŽUN**, ZA VEČLETNO SODELOVANJE S SLOVENSKIMI MUZEJI PRI PREDSTAVITVI STEKLENIH MUZEALIJ

Hans Martin Hittaller in Zvonka Požun sta sodelavca muzeja stekla Glasmuseum Bärnbach, Stözlle Glas-Centra v Avstriji, kjer so leta 1988 gostili štajersko deželno razstavo »Glas und Kohle«. Od takrat muzej dokumentira steklarsko umetnost skozi stoletja, s poudarkom na prikazu zgodovine stekla in steklarstva v srednji Evropi. Muzej s stalno razstavo omogoča vpogled v zgodovino steklarstva od začetkov do danes, njegovo proizvodnjo, tehnologijo, okrasne tehnike, obdelavo stekla ter delo in življenje steklarjev. Vsako leto stalno razstavo tematsko obogatijo z občasnimi razstavami in steklenimi eksponati gostujočih muzejev iz vse Evrope. Med njimi so tudi slovenski muzeji, ki hranijo steklene predmete iz različnih zgodovinskih dob.

Pričeli so slovenski muzeji predstavili kulturno dediščino stekla leta 1992, ko je bila tema razstave *Gläserne Brücken Slowenien (Stekleni mostovi Slovenije)*, odlično strokovno sodelovanje in izmenjavo so takrat ustvarili Narodni muzej Slovenije, Dolenjski muzej Novo mesto, Mestni muzej Ljubljana, Pokrajinski muzej Celje, Muzej novejšje zgodovine Celje, Pokrajinski muzej Maribor, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož in Tehniški muzej Slovenije. Na področju dediščine stekla sta za dolgoletno odlično sodelovanje s slovenskimi muzeji zaslužna direktor muzeja stekla Hans Martin Hittaller in slikarka na steklu Zvonka Požun.

Sodelavca Hans Martin Hittaller in Zvonka Požun iz muzeja stekla Glasmuseum Bärnbach, Stözlle Glas-Centra v Avstriji že tri desetletja sodelujeta s slovenskimi muzeji pri razstavljanju in interpretaciji stekla. V Avstriji in drugod v tujini na zanimivih tematskih razstavah o steklu predstavljata in popularizirata kulturno dediščino stekla iz slovenskih muzejev.

Grad Cmurek, v katerem deluje Muzej norosti.

Obnovljena stavba nekdanje podružnične ljudske šole Črneča vas, leta 2022.

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – MUZEJ NOROSTI, TRATE, ZA POSEBNE ZASLUGE PRI VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE IN TEŽAVNI INTERPRETACIJI FENOMENA NOROSTI

Muzej norosti je zasebni zavod s statusom nevladne organizacije v javnem interesu, ki deluje v gradu Cmurek na Tratah od leta 2013. Zavod muzeološko obravnava težavno kulturno dediščino, povezano s fenomenom norosti. Poslanstvo muzeja je celovita muzejska obravnava fenomena norosti s ciljem reaktualizacije, detabuizacije, rekultivacije in s tem njegove pojmovne širitve.

Muzej si obenem prizadeva za ohranitev in revitalizacijo kulturnega spomenika gradu Cmurek, v katerem je bila do leta 2004 posebna enota zavoda za duševno in živčno bolne. Z lego tik ob državni meji z Avstrijo in svojevrstnim programom gre za poseben muzej, ki je do leta 2022 z raznolikimi pristopi postavil obsežno osrednjo stalno razstavo, ob njej pa še sedem posebnih stalnih tematskih razstav. Pri tem je zmožni fenomen norosti tematizirati na visoko odgovoren in kultiviran način, brez težnje k patetičnosti, senzacionalizmu ali komercializaciji. Za obiskovalce z obeh strani državne meje je muzej hkrati prostor spominjanja in spoštovanja.

Muzej norosti že desetletje deluje v kulturnem spomeniku gradu Cmurek na Tratah in obravnava težavno dediščino, povezano s fenomenom norosti. Pri predstavitvi izbrane tematike se drži načel visoke odgovornosti in kultiviranosti.

ČASTNO VALVASORJEVO PRIZNANJE – VAŠKA SKUPNOST ČRNEČA VAS IN OBČINA KOSTANJEVICA NA KRKI, ZA REVITALIZACIJO STAVBE NEKDANJE PODRUŽNIČNE ŠOLE ČRNEČA VAS

V Črneči vasi v Občini Kostanjevica na Krki je zelo dejavna vaška skupnost, ki se zaveda pomena ohranjanja kulturne dediščine. Dotrajano stavbo nekdanje podružnične šole, v kateri je šolski pouk potekal od leta 1906 do 1971, so vaščani v skupni akciji in s prostovoljnimi delom obnovili v dveh letih (2020–2022), skupaj so opravili 57 delovnih akcij in vložili 3539 ur dela. Akcijo je spodbudil sovaščan in občinski svetnik Matej Kuhar, prenova je potekala v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Finančno in moralno podporo pri obnovi sta dala Občina Kostanjevica na Krki in njen takratni župan, žal že leta 2022 preminuli Ladko Petretič, ki je bil vedno naklonjen ohranjanju in obnovi kulturne dediščine.

Ob slovesnem odprtju, 15. oktobra 2022, so pripravili izjemno lepo obiskano prireditev *Črneča vas skozi čas*, v prenovljeni stavbi pa pripravili razstavo *Spomini na osnovno šolo Črneča vas (1892–1971)*, za katero sta poskrbela Občina Kostanjevica na Krki in Posavski muzej Brežice. Postavitev je izvedel Boštjan Kolar, kustos brežiškega muzeja, v sodelovanju z zgodovinarjem Janezom Zakškom, oblikovalcem Maticem Tršarjem in Slovenskim šolskim muzejem. Pripravljajo tudi etnološko razstavo, saj so vaščani do zdaj zbrali okoli 200 predmetov, ki v sebi nosijo zgodbe bogate kulturne dediščine Črneče vasi in njenih prebivalcev.

Vaška skupnost Črneča vas in Občina Kostanjevica na Krki sta s prizadevnim delom obnovili stavbo ljudske šole v Črneči vasi, spomenik kulturne dediščine, ki je z zanimivimi vsebinami zaživel ob novi zgodbi.

Ocenjevalni kriteriji

1. *Konceptualna enotnost projekta (vsebinska, prostorska, oblikovna in sporočilna).*
2. *Skrb za razstavne eksponate s konservatorskega in muzeografskega stališča.*
3. *Stopnja interpretativnosti in kontekstualnosti razstavnih vsebin in vloga muzejskega predmeta kot temeljnega akterja muzejskih postavitev.*
4. *Usklajenost razstavnega sporočila z oblikovalskim konceptom.*
5. *Uravnoteženost znanstvene raziskave in študije družbenih potreb in pričakovanj javnosti.*
6. *Stopnja interdisciplinarnosti in povezovalnosti raziskovalnih, dediščinskih in drugih ustanov in posameznikov.*
7. *Obstoj treh najpomembnejših publikacij: kataloga, vodnika, zloženke (njihova interpretativna vsebina in usklajenost oblikovanja z razstavnim oblikovanjem).*
8. *Dostopnost (fizična, intelektualna ...).*
9. *Družbena aktualnost in angažiranost predstavljene teme.*
10. *Stopnja vključenosti ranljivih javnosti in družbena empatija.*
11. *Odsev vizije in poslanstva projekta (razstave) v storitvah za obiskovalce, v razvoju novih obiskovalcev in njihovem izobraževanju.*
12. *Vključenost lokalne skupnosti, prostovoljcev in/ali zainteresirane javnosti v projekt.*
13. *Evropske perspektive in pomembnost projekta za izmenjavo in sodelovanje s sorodnimi ustanovami doma in v tujini.*
14. *Vključevanje sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije in njena smiselna raba oz. uporabnost tehnične opreme pri projektu za nadaljnjo oz. njeno vnovično uporabo pri delu v muzeju.*
15. *Uporaba novih pobud pri projektu, ki bodo v prihodnje muzeju zagotovile okoljsko (vlaganje v energijsko varčne razstave) in socialno (zagotavljanje več obiskovalcev, različnih ciljnih skupin v muzeju) trajnost.*

Foto: Katja Zorn, Gornjesavski muzej Jesenice

Člani komisije v letu 2023

Komisija za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom 2022–2025

Od leve proti desni:

- dr. Blaž Vurnik, muzejski svetnik, MGML – Mestni muzej Ljubljana
- Natalija Štular, muzejska svetovalka, Slovenski planinski muzej – Gornjesavski muzej Jesenice
- Marjeta Bregar, muzejska svetovalka, Dolenjski muzej Novo mesto
- mag. Marjetka Balkovec Debevec, muzejska svetnica, predsednica komisije, Slovenski šolski muzej
- Jana Babšek, kustosinja, direktorica muzeja, Tržiški muzej
- dr. Karla Oder, muzejska svetnica, Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem
- mag. Miha Mlinar, muzejski svetnik, Tolminski muzej

Kolofon:

Valvasorjeva odličja za leto 2022

Izdalo in založilo: Slovensko muzejsko društvo

Zanj: dr. Flavio Bonin, predsednik SMD

Uredila: Marjetka Balkovec Debevec in Miha Mlinar

Uredniški odbor in priprava besedil: Jana Babšek,

Marjetka Balkovec Debevec, Marjeta Bregar, Miha Mlinar,

Karla Oder, Natalija Štular, Blaž Vurnik

Lektoriranje: Martina Oberman Žnidarčič

Oblikovanje: R. Počivašek

Tisk: Medium, d. o. o.

Naklada: 200 izvodov

Izdajo je omogočilo: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

Ljubljana, maj 2023

